

**Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського**

Кафедра вокально-хорової підготовки

МАРГІНА О.А.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, ОРГАНІЗАЦІЇ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВИКОНАВСЬКА ПІДГОТОВКА (ЗА НАПРЯМОМ «ВОКАЛ»)»**

**для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 025 Музичне мистецтво
першого року навчання**

Одеса 2025

УДК: 7:785.7:37(07)

*Рекомендовано до друку вченою радою Університету Ушинського
(протокол № 15 від 25 квітня 2024р.)*

Рецензенти:

Осадча Т.В. - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри вокально-хорової підготовки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Полканов А. А. – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри сольного співу Одеської національної музичної академії імені А. В. Нежданової

Маргіна О.А.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи з навчальної дисципліни «Виконавська підготовка (за напрямом «вокал»)»: метод. реком. Одеса : Університет Ушинського, 2025. 24 с.

Методичні рекомендації до проведення практичних занять, організації самостійної роботи з обов'язкової навчальної дисципліни «Виконавська підготовка (за напрямом «вокал»)» для здобувачів першого року навчання містять орієнтовний зміст навчальної дисципліни, плани проведення, зміст практичних занять та самостійної роботи студентів; вимоги до екзамену, приблизну тематику індивідуального навчально-дослідного завдання та методичні рекомендації щодо їх виконання.

УДК: 7:785.7:37(07)

☐ Університет Ушинського, 2025
☐ Олена МАРГІНА

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1.	
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КАМЕРНИЙ АНСАМБЛЬ».....	6
РОЗДІЛ 2.	
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	9
РОЗДІЛ 3.	
ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.....	16
РОЗДІЛ 4.	
ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ.....	18
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	23

ВСТУП

У системі професійної підготовки майбутніх викладачів музичного мистецтва значення набувають профільні дисципліни, серед яких важливе місце займає сольне виконавство. Навчальна дисципліна «Виконавська підготовка (за напрямом «вокал»)» є важливим компонентом циклу фахової та практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Актуальністю навчальної дисципліни є актуалізація практичних аспектів засвоєння і підготовки до виконання різностильових та різножанрових вокальних творів. Навчальна дисципліна «Виконавська підготовка (за напрямом «вокал»)» забезпечує процес музично-педагогічної освіти бакалаврів, формує їх фаховий розвиток, та активує музичні здібності, що є необхідним для майбутньої успішної самореалізації. Специфіка виконавства дозволяє сформуванню, розвинути, вдосконалити риси та здібності особистості для гідної конкуренції на ринку праці, самопізнання, самовдосконалення, національної самоідентифікації, оволодінню цінностями національної та світової музичної культури, формуванню здатності до самостійного мислення, самореалізації здобувача.

Мета дисципліни сформувати у здобувачів здатність до стилістично-достовірного й переконливого втілення художньо-образного змісту вокального репертуару, вміння самостійно його осмислювати, інтерпретувати, розучувати і виконувати в різних соціокультурних умовах.

Вирішення означених завдань передбачає формування системи фахових знань і практичних умінь щодо оволодіння майстерністю вокального виконавства на засадах набутих психолого-педагогічних, вокально-методичних знань і досвіду виконавської діяльності, важливих для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у мистецько-виконавській сфері.

Очікувані результати навчання дисципліни:

знати:

- сутність відтворення драматургічної концепції музичного твору та створення його художньої інтерпретації;
- термінологію музичного мистецтва, його понятійно-категоріальний апарат;
- музично-теоретичні, культурно-історичні аспекти музичного мистецтва.
- особливості музичних стилів різних епох.
- принципи доброчесності та недопустимості корупції, морально-етичні норми, правила безпеки життєдіяльності, охорони та гігієни праці, вимоги пожежної безпеки.
- принципи і технології міждисциплінарного синтезу, полікультурної та поліхудожньої інтеграції знань і вмінь у музично-виконавській та мистецько-педагогічній творчості.

уміти:

- демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності;
- створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності;
- володіти музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій;
- організовувати освітнє середовище з урахуванням принципів доброчесності та недопустимості корупції, морально-етичних норм, правил безпеки життєдіяльності, охорони та гігієни праці, вимог пожежної безпеки;
- використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності;
- оперувати професійною термінологією;
- збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

РОЗДІЛ 1.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КАМЕРНИЙ АНСАМБЛЬ»

Змістовий модуль I. Основоположні засади вокального виконавства.

Тема 1. Робота над розбором музичного тексту. Формування основоположних вокально-фонаційних навичок

Рухові вправи на удосконалення постави, вивільнення вокально-фонаційних і рухово-диригентських м'язових груп. Музично-рухові вправи на удосконалення пластичності й виразності вільних рухів у ході, в різноманітних рухах рук; приділення уваги міміці, погляду, виразній жестикуляції, їх відтворенню відповідно змінам у характері звучання музичного матеріалу. Вправи (розспів) на уточнення вокальних даних виявлення природного тембру співака в транспонуванні елементарних мелодійних зворотів. Слуховий аналіз вокальної партії та інструментального супроводу. Поняття пасивного і активного музичного сприйняття. Важливість усвідомлення співаком сутності художньо-образного змісту твору; значення здатності до його диференційованого і цілісного аналізу. Тренінги на прояв емпатійних та сугестивно-художніх властивостей і лідерських якостей у процесі виконавської діяльності.

Тема 2. Розучування творів. Формування базових вокальних навичок.

Тренінги на активізацію стану зосередженості, вокально-слухового і м'язового самоконтролю, оволодіння різними способами фонаційного вдиху і видиху. Фонаційні вправи на налагодження навичок фонаційного дихання «на опорі» та їх координацію з підготовкою вокального апарату до звукоутворення. Поняття «вокальне звукоутворення», «імпеданс», «типи дихання», вокальна артикуляція (орфоепія). Вокальні вправи на вирівнювання голосних, оволодіння технікою фонаційної артикуляції найбільш зручних для здобувача фонем, зокрема – у ігрових формах їх опанування. Інтонаційні вправи у центральному діапазоні. Аналіз інтонаційних особливостей мелодії у вокально-пісенних творах в простих розмірах. Сольфеджування мелодії вокального репертуару партій. Аналіз гармонічної мови в інструментальному супроводі в авторських обробках народно-пісенних творів.

Тема 3. Робота над художнім образом. Формування навичок звуковедення легато, нон легато, стакато у співі.

Інтонаційні вправи на формування навичок різного звуковедення. Вокально-артикуляційні вправи на різні голосні і склади, їх транспонування у розспіву. Усвідомлення залежності типу дихання і м'язової активності вокально-фонаційного і диригентського апарату від особливостей твору. Опрацювання пісенних мелодій у простих двох- і трьохдольних розмірах із зіставленням двох типів звуковедення: легато - нон легато; нон легато – стакато. Аналіз твору, визначення характеру і способів його виконавського відтворення за допомогою

відповідного звуковедення у співі й диригуванні. Аналіз структури творів, виявлення типу цезур і дихання. Сольфеджування / самостійне розучування мелодії вокального репертуару в народно-пісенних творах.

Тема 4. Репетиційна робота. Виконавське мистецтво у опануванні творів куплетної форми

Відпрацювання почуття зміни динаміки, руху в різних темпах, штрихів у співі й диригентських жестах на матеріалі інтонаційних вправ. Приділення уваги досягненню координації між виконанням пісенної мелодії та партії акомпанементу. Аналіз, виконання у співі пісенного твору/обробки народної пісні куплетної форми. Аналіз структури, виразних особливостей мелодії, гармонії інструментального супроводу у обробках народно-пісенних творів. Визначення міри контрасту між частинами твору, способів урізноманітнення характеру виконання різних куплетів з використанням можливостей надання їм динамічної й штрихової варіативності. Виконання мелодії вокального твору на інструменті.

Змістовий модуль 2. Основи художньо-інтерпретаційного аналізу вокального твору.

Тема 5. Робота над розбором музичного тексту. Фразування і кульмінація.

Поняття фразування, опорного звуку в мотиві, кульмінації у фразі, реченні, періоді, творі. Поняття агогіки. Способи виявлення кульмінації в структурних елементах твору. Удосконалення навичок зняття звуку, відтворення агогічних і динамічних змін для виявлення кульмінацій у структурних елементах твору у співі. Навички безшумного взяття і зняття дихання. Сольфеджування і вокалізація у розучуванні вокальних творів. Осмислення, планування і виявлення кульмінацій у окремих структурних елементах твору, їх супідрядності та визначення й відтворення його головної кульмінації. Аналіз гармонічної мови акомпанементу, його ролі у виявленні художньо-образного сенсу твору. Ознайомлення із способами спрощення акомпанементу до вокального твору та його виконання під власний акомпанемент.

Тема 6. Розучування творів. Формування навичок виконання твору на ускладненому музичному матеріалі.

Інтонаційні вправи із стрибками на широкі та складні для співу інтервали. Вокалізи на матеріалі засвоюваних типів мелодійного руху. Опанування ритмових малюнків із синкопами, пунктирними ритмами у мовленнєвих формах, розспіву й інтонаційних вправах і застосуванням ігрових форм їх опрацювання. Формування навичок їх виконання у вокальних творах. Виконання ритмових малюнків та мелодії вокального твору із ускладненим ритмовим малюнком одноразово із диригуванням або тактуванням. Самостійне розучування ритмових малюнків вокальних мелодій та їх сольфеджування.

Тема 7. Робота над художнім образом. Самостійний аналіз, розучування та інтерпретація народно- пісенного твору куплетної форми.

Аналіз і характеристика стилю, жанру, інтонаційної й композиційної структури твору, засобів виконавської виразності. Опрацювання вербального тексту і ритму твору; сольфеджування, вокалізація мелодій, їх виконання з текстом. Виявлення емоційного, художньо-образного та інтонаційного контрасту між куплетом і приспівом у вокальних творах. Розроблення інтерпретаційного плану твору куплетної форми – відповідно до змісту кожного куплету. Спів, з відтворенням динаміки розвитку художнього образу творів. Виконання вивченого твору у «квазі-концертній» ситуації. Відео-запис виконання та його самоаналіз.

Тема 8. Репетиційна робота. Розроблення анотації до вокального твору українського композитора і його підготовка до виконання.

Письмова анотація твору, виконана на засадах диференційованого й цілісного аналізу твору, з обґрунтуванням власної виконавсько-інтерпретаційної концепції, визначенням обраних засобів виконавської виразності, спрямованих на втілення художньо-образного сенсу вокального твору. Виконання «а-капела» мелодії вокального твору. Його виконання подумки, з опорою на розроблений інтерпретаційно-виконавський план та внутрішні слухові уявлення. Оволодіння технологіями упередження надмірного хвилювання. Орієнтація на сприйняття виконання слухачами. Спів підготовленого репертуару у «квазі-концертному» виконанні. Відео-запис виконання та його самоаналіз. Визначення способів виправлення виявлених недоліків і удосконалення виконавської майстерності.

РОЗДІЛ 2.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ
ЗАНЯТЬ
Теми практичних занять

№ з/п	Тема заняття	Кількість годин
		Денна
	1 семестр	
1	<i>Вирішення практичних завдань</i> Робота над розбором музичного тексту. Формування основоположних вокально-фонаційних навичок	4
2	<i>Опрацювання вправ</i> щодо формування основоположних вокально-фонаційних навичок	4
3	<i>Вирішення практичних завдань.</i> Розучування творів. Формування базових вокальних навичок.	4
4	<i>Опрацювання вправ</i> щодо формування базових вокальних навичок.	4
5	<i>Вирішення практичних завдань</i> Робота над художнім образом Формування навичок звуковедення легато, нон легато, стакато у співі.	2
6	<i>Опрацювання</i> навичок звуковедення легато, нон легато, стакато у співі.	4
7	<i>Вирішення практичних завдань</i> Репетиційна робота. Виконавське мистецтво у опануванні творів куплетної форми	4
8	<i>Опрацювання</i> виконавського мистецтва творів куплетної форми.	4
	Всього за 1 семестр	30
	2 семестр	
9	<i>Вирішення практичних завдань</i> Робота над розбором музичного тексту. Фразування і кульмінація.	4
10	<i>Опрацювання засобів виразності</i> Робота над розбором музичного тексту. Фразування і кульмінація.	4
11	<i>Вирішення практичних завдань</i> Розучування творів. Формування навичок виконання твору на ускладненому музичному матеріалі	4
12	<i>Опрацювання</i> формування навичок виконання твору на ускладненому музичному матеріалі.	4
13	<i>Вирішення практичних завдань</i> Робота над художнім образом. Самостійний аналіз, розучування та	4

	інтерпретація народно - пісенного твору куплетної форми.	
14	Опрацювання засобів виразності в інтерпретації народно - пісенного твору куплетної форми.	4
15	Вирішення практичних завдань Репетиційна робота. Розроблення анотації до вокального репертуару українського композитора і його підготовка до виконання.	4
16	Опрацювання завдань в репетиційній роботі Розроблення анотації до вокального репертуару українського композитора і його підготовка до виконання.	4 2
	Всього за 2 семестр	34
	ВСЬОГО ГОДИН	64

ПЛАНИ ТА ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. Основоположні засади вокального виконавства.

Тема 1. Робота над розбором музичного тексту. Формування основоположних вокально-фонаційних навичок.

Питання до обговорення.

1. Поняття пасивного і активного музичного сприйняття.
2. Важливість усвідомлення співаком сутності художньо-образного змісту твору.
3. Базові вокально-фонаційні навички.

Практичні завдання.

1. Слуховий аналіз вокальної партії та інструментального супроводу.
2. Тренінги на прояв емпатійних та сугестивно-художніх властивостей і лідерських якостей у процесі виконавської діяльності.
3. Вправи (розспів) на уточнення вокальних даних виявлення природного тембру співака.

Тема 2. Опрацювання вправ щодо формування основоположних вокально-фонаційних навичок.

Питання до обговорення.

1. Способи фонаційного вдиху і видиху.
2. Поняття «вокальне звукоутворення», «імпеданс», вокальна артикуляція (орфоепія).

Практичні завдання.

1. Рухові вправи на удосконалення постави, вивільнення вокально-фонаційних

м'язових груп.

2. Тренінги на активізацію стану зосередженості, вокально-слухового і м'язового самоконтролю, оволодіння різними способами фонаційного вдиху і видиху.
3. Вокальні вправи на вирівнювання голосних, оволодіння технікою фонаційної артикуляції найбільш зручних для здобувача фонем, зокрема – у ігрових формах їх опанування.

Тема 3. Розучування творів. Формування базових вокальних навичок.

Питання до обговорення.

1. Аналіз інтонаційних особливостей мелодії у вокально-пісенних творах в простих розмірах.
2. Аналіз гармонічної мови в інструментальному супроводі в авторських обробках народно-пісенних творів.

Практичні завдання

1. Інтонаційні вправи у центральному діапазоні.
2. Сольфеджування мелодії вокального репертуару партій.

Тема 4. Опрацювання вправ щодо формування базових вокальних навичок.

Питання до обговорення

1. Особливості розспівок та фонопедичних вправ
2. Усвідомлення залежності типу дихання і м'язової активності вокально-фонаційного апарату від особливостей твору.

Практичні завдання

1. Виконання інтонаційних вправ на формування навичок різного звуковедення.
2. Вокально-артикуляційні вправи на різні голосні і склади, їх транспонування у розспіву.

Тема 5. Робота над художнім образом Формування навичок звуковедення легато, нон легато, стакато у співі.

Питання до обговорення.

1. Аналіз твору, визначення характеру і способів його виконавського відтворення за допомогою відповідного звуковедення у співі.
2. Аналіз структури творів, виявлення типу цезур і дихання.

Практичні завдання

1. Опрацювання пісенних мелодій із зіставленням двох типів звуковедення: легато - нон легато; нон легато – стакато.

2. Самостійне розучування мелодії вокального репертуару в народно-пісенних творах.

.

Тема 6. Опрацювання навичок звуковедення легато, нон легато, стакато у співі.

Питання до обговорення.

1. Опора звуку, як запорука правильного звукоутворення і звуковедення.
2. Дихальний процес вокаліста- вольовий психофізіологічний акт.
3. Особливості роботи вокального дихання для виконання різних штрихів.

Практичні завдання

1. Виконання дихальних вправ.
2. Вокальні вправи для вирівнювання регістрів, виховання співацької позиції та чистоти інтонування.

Тема 7. Репетиційна робота. Виконавське мистецтво у опануванні творів куплетної форми.

Питання до обговорення.

1. Аналіз структури, виразних особливостей мелодії, гармонії інструментального супроводу у обробках народно-пісенних творів.
2. Аналіз, виконання у співі пісенного твору/обробки народної пісні куплетної форми.

Практичні завдання

1. Відпрацювання почуття зміни динаміки, руху в різних темпах, штрихів у співі й диригентських жестах на матеріалі інтонаційних вправ.
2. Виконання мелодії вокального твору на інструменті.

Тема 8. Опрацювання виконавського мистецтва творів куплетної форми.

Питання до обговорення.

1. Контрастна куплетна форма з приспівками
2. Проста куплетна форма з приспівками
3. Куплетна форма без приспівків.

Практичні завдання

1. Досягнення координації між виконанням пісенної мелодії та партії

акомпанементу.

2. Визначення міри контрасту між частинами твору, способів урізноманітнення характеру виконання різних куплетів з використанням можливостей надання їм динамічної й штрихової варіативності.

Змістовий модуль II.

Тема 9. Робота над розбором музичного тексту. Фразування і кульмінація.

Питання до обговорення.

1. Поняття фразування, опорного звуку в мотиві, кульмінації у фразі, реченні, періоді, творі.
2. Способи виявлення кульмінації в структурних елементах твору.

Практичні завдання

1. Удосконалення навичок зняття звуку.
2. Відтворення агогічних і динамічних змін для виявлення кульмінацій у співі.

Тема 10 . Опрацювання засобів виразності Робота над розбором музичного тексту. Фразування і кульмінація.

Питання до обговорення.

1. Засоби музичної виразності: мелодія, темп, динаміка, регістр, тембр, ритм, гармонія, лад, інтонація.
2. Поняття агогіки.

Практичні завдання.

1. Виконання вокальних вправ для розвитку голосу (розширення діапазону, кантілени та виразності звучання).
2. Вправи для мускулатури артикуляційного апарату, щічних і губних м'язів та кінчика язика.

Тема 11. Розучування творів. Формування навичок виконання твору на ускладненому музичному матеріалі.

Питання до обговорення.

1. Етапи роботи над вокальним твором.
2. Правильне використання інструментального супроводу при розучуванні творів.

Практичні завдання

1. Виконання ритмових малюнків та мелодії вокального твору із ускладненим ритмовим малюнком одноразово із диригуванням або тактуванням.
2. Самостійне розучування ритмових малюнків вокальних мелодій та їх сольфеджування.

Тема 12. Опрацювання формування навичок виконання твору на ускладненому музичному матеріалі.

Питання до обговорення.

1. Слухання незнайомого вокального твору та визначення його жанру.
2. Порівняння декількох варіантів інтерпретації вокального твору.

Практичні завдання

1. Інтенаційні вправи із стрибками на широкі та складні для співу інтервали.
2. Вокалізи на матеріалі засвоюваних типів мелодійного руху.
3. Опанування ритмових малюнків із синкопами, пунктирними ритмами у мовленнєвих формах, розспіву й інтонаційних вправах і застосуванням ігрових форм їх опрацювання.

Тема 13. Робота над художнім образом. Самостійний аналіз, розучування та інтерпретація народно - пісенного твору куплетної форми.

Питання до обговорення.

1. Аналіз і характеристика стилю, жанру репертуарного твору.
2. Композиційна й інтонаційна структура твору, засоби виконавської виразності.

Практичні завдання

1. Опрацювання вербального тексту і ритму твору.
2. Розучування мелодії твору: сольфеджування, вокалізація.
3. Поєднання мелодії з текстом.

Тема 14. Опрацювання засобів виразності в інтерпретації народно - пісенного твору куплетної форми.

Питання до обговорення.

1. Визначення характеру музичного твору, засоби виразності, які використав композитор для створення образу.
2. Здатність сприймати та інтерпретувати музичні твори.

Практичні завдання

1. Зробити самостійний аналіз засобів виразності твору куплетної форми з репертуару.

Тема 15. Репетиційна робота. Розроблення анотації до вокального репертуару українського композитора і його підготовка до виконання.

Питання до обговорення.

1. План розгорнутої анотації вокального твору.
2. Особливості репетиційної роботи.

Практичні завдання

1. Виконання «а-капела» мелодії вокального твору з опорою на розроблений інтерпретаційно-виконавський план та внутрішні слухові уявлення.
2. Визначення способів виправлення виявлених недоліків і удосконалення виконавської майстерності.

Тема 16 . Опрацювання завдань в репетиційній роботі. Розроблення анотації до вокального репертуару українського композитора і його підготовка до виконання.

Питання до обговорення.

1. Підготовка до концертного виступу.
2. Технології упередження надмірного хвилювання.

Практичні завдання

1. Спів підготовленого репертуару у «квазі-концертному» виконанні.
2. Відео-запис виконання та його самоаналіз.

РОЗДІЛ 3.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Тема 1. Робота над розбором музичного тексту. Самостійна фіксація та відпрацювання основоположних вокально-фонаційних навичок, опанованих на заняттях.

Завдання

1. Ознайомлення з новим вокальним матеріалом.
2. Прослуховування твору у виконанні визнаних майстрів вокального мистецтва за допомогою аудіо та електронних носіїв.
3. З'ясувати загальний зміст твору, його музичну форму, будову.
4. Виконання дихальних та артикуляційних вправ.

Тема 2 . Розучування творів. Самостійна фіксація та відпрацювання базових вокальних навичок, опанованих на заняттях.

Завдання

1. Виконання рухових вправ на удосконалення постави.
2. Сольфеджування вправ-вокалізів.
3. Аналіз ритмічних та динамічних особливостей твору, темпові позначки.
4. Ознайомлення з літературним текстом.

Тема 3. Робота над художнім образом. Самостійна фіксація та відпрацювання навичок: звуковедення, легато, нон легато, стакато у співі, опанованих на заняттях.

Завдання

1. Виконання вправ-вокалізів на різні склади та штрихи.
2. Відтворення вокальної партії твору в сенсі освоєння мелодико-ритмічного змісту в передбаченому темпі з дотриманням нюансування.
3. Визначення особливостей фразування, штрихів, нюансів, дихання, вимови тексту.

Тема 4. Репетиційна робота. Самостійний слуховий аналіз творів у виконанні видатних співаків-інтерпретаторів, робота з музичним матеріалом: аналіз мелодії, інтонаційних особливостей, розучування, сольфеджування. Репетиції.

Завдання

1. Слуховий аналіз твору у виконанні декількох різних співаків-інтерпретаторів.
2. Виконання мелодії твору сольфеджуючи, та переходити до співу зі словами.
3. Відпрацювання чіткої виразної дикції

Тема 5. Робота над розбором музичного тексту. Відпрацювання навичок вокально-технічного та виразного виконання творів. Репетиції.

Завдання

1. Засвоєння комплексу вправ для вдосконалення основоположних вокально-технічних навичок.
2. Виконання вправ-вокалізів на різні голосні.
3. Визначення художніх завдань та засобів виразності.
4. Визначення особливостей виконання, образу, розкриття змісту.

Тема 6. Розучування творів. Самостійний слуховий аналіз творів, розучування, робота над динамікою, артикуляцією, інтерпретацією. Репетиції.

Завдання

1. Виконання артикуляційних та дикційних вправ.
2. Власна інтерпретація вправи-вокалізу.
3. Складання власної інтерпретації програмного твору.

Тема 7. Робота над художнім образом. Слуховий аналіз народної пісні, розучування, відпрацювання навичок виконання народної пісні. Репетиції.

Завдання

1. Виконання дихальних вправ.
2. Виразна декламація літературного тексту вокального твору.
3. Вивчення традицій та особливостей виконання народної пісні.
4. Підбір та самостійне вивчення твору народно-пісенного репертуару а capella.

Тема 8. Репетиційна робота. Підготовка вступного слова до презентації. Відпрацювання виразного та технічно досконалого співу. Репетиції.

Завдання

1. Засвоєння комплексу вправ для вдосконалення голосу та послідовності їх застосування в самостійній роботі.
2. Складання презентації вокального твору з репертуару.
3. Самостійна репетиційна робота. Підготовка до виступу.

РОЗДІЛ4.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

№ з/п	Завдання	Кількість годин
		Денна
	1 семестр	
1	Самостійне розучування шкільної пісні для молодших школярів та виконання під власний акомпанемент.	10
	Всього за 1 семестр	10
2 семестр		
2	Самостійна інтерпретація і підготовка твору до сценічного виконання а capella	10
	Всього за 2 семестр	10
	ВСЬОГО ГОДИН	20

У процесі підготовки ІНДЗ для активізації навчально-пізнавальної та творчої діяльності здобувачів передбачено застосування активних і інтерактивних освітніх методів, серед яких:

- індивідуальні консультації
- вокальні само презентації
- творчі вправи та завдання
- робота з інформаційно-методичними джерелами
- презентація результатів виконаних завдань

ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИКОНАННІ ІНДЗ ПОВИНЕН ДОТРИМУВАТИСЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, НЕ ДОПУСКАТИ МУЗИЧНИЙ ПЛАГІАТ.

Музичний плагіат – використання музики або текстів пісень, захищених авторським правом, без згоди правовласника. Плагіатом буде вважатися не тільки повне копіювання усього твору, а й використання його окремих частин: куплетів, музичних уривків або основної мелодії.

Види музичного плагіату:

- копіювання;
- повтор ідейної основи твору - фабули, яка складає його цінність
- компіляція;
- використання музичної інформації з інформаційного джерела без посилання на це джерело;
- подання як власних робіт (аранжування (інструментування) інструментального або вокального твору), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

Критерії оцінювання підсумкового контролю (екзамен) – 2 семестр

Для навчальної дисципліни «Виконавська підготовка (за напрямом «вокал»)» за навчальним планом передбачено підсумковий контроль у формі екзамену, відводиться 20 балів. Здобувач вищої освіти може скласти екзамен, якщо кількість отриманих впродовж вивчення дисципліни балів не менше як 40. Вимоги: виконання двох різнохарактерних вокальних творів напам'ять у відповідному стилі, характері, темпі, динаміці, з дотримання стилістично точного інтонування, вірного фразування й штрихової та орфоепічної артикуляції.

Критерії оцінювання підсумкового контролю (екзамен)

бали	критерії
0	Завдання не виконано.
1-5	Вокальні твори виконуються невпевнено, з значними вокально-технічними та художньо - інтерпретаційними недоліками, що не відповідає художньо-образному змісту, художньо-образний зміст творів розкрито частково.
6-15	Виконання програми грамотне, але не достатньо переконливе у донесенні художньо-образного сенсу та стильовій відповідності; недостатня відповідність композиторському задуму виконуваних творів.
16-20	Здобувач демонструє художньо-емоційне донесення вокальних творів; звукове різноманіття, виразне фразування, виконавсько-технічну спроможність, жанрову та стильову відповідність.

Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	Бали	Критерії
Індивідуальні заняття	0	Відсутнє володіння музичним матеріалом і базовими вокально-фонаційними навичками.
	1-2	Здобувач проявляє творчу активність під час заняття, досконало володіє вокально-технічними навичками проявляє зацікавлений, творчий підхід до визначення і використання адекватних способів подолання виконавських недоліків
	3-4	Здобувач проявляє творчу активність на практичному занятті, надає повні, самостійно обґрунтовані відповіді на запитання, висловлює власні міркування щодо інтерпретації твору, досконало володіє вокально-технічними навичками проявляє зацікавлений, творчий підхід до визначення і використання адекватних способів

		подолання виконавських недоліків
Самостійна робота на здійснення цілісного аналізу твору	0	Завдання не виконано: відсутні навички цілісного аналізу вокального твору.
	1-2	Здобувач володіє навичками диференційованого аналізу твору, уявлення щодо його цілісної концепції відсутнє
	3-4	Здобувач володіє навичками диференційованого та цілісного аналізу вокального твору.
Індивідуальне навчально-творче завдання «Самостійна підготовка шкільної пісні до виконання під власний акомпанемент» (1 семестр);	0	Завдання не виконано: здобувач не здатен до виконання самостійного творчого завдання з підготовки шкільної пісні.
	1-5	Завдання на виконання шкільної пісні виконано формально, переважає репродуктивно-наслідувальний підхід
	6-10	Завдання виконано з творчим підходом; Здобувач проявляє зацікавлене і аргументоване ставлення до його виконання, переконливо інтерпретує пісню шкільного репертуару.
Індивідуальне навчально-творче завдання «Самостійна підготовка твору до виконання» (2 семестр)	0	Завдання не виконано: здобувач не здатен до виконання самостійного творчого завдання з вивчення твору
	1-5	Завдання з самостійного вивчення твору виконано формально, переважає репродуктивно-наслідувальний підхід
	6-10	Завдання виконано з творчим підходом; Здобувач проявляє зацікавлене і аргументоване ставлення до його виконання, переконливо інтерпретує самостійно підготовлений твір.

Критерії оцінювання за всіма видами контролю

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90-100 A)	Здобувач демонструє у виконанні репертуару здатність натхненно, яскраво і стилістично достовірно втілювати художньо-образний сенс творів, бездоганне і впевнене володіння вокально-технічними навичками, артистизм у сценічному виконавстві.

	В самостійній роботі Здобувач демонструє здатність до розучування і виконання під власний акомпанемент /під фонограму/ твір зі шкільного репертуару, грамотність, переконливість власної інтерпретації, здатність координувати вокальну та інструментальну партії у презентації твору. Здобувач демонструє глибоке володіння музикознавчою і музично-теоретичною інформацією, здатність її інтегрувати й застосовувати для всебічної і грамотної характеристики вокального твору, виразно і переконливо демонструвати створену презентацію просвітницького/методичного спрямування.
Добре (82-89 В)	Здобувач демонструє у виконанні репертуару здатність виразно і стилістично достовірно втілювати художньо-образний сенс творів, достатнє володіння вокально-технічними навичками, виразність сценічного виконавства. Здобувач демонструє в самостійній роботі з розучування і підготовки до виконання під власний акомпанемент /під фонограму/ твір зі шкільного репертуару здатність його самостійно інтерпретувати й виконувати, здатність координувати вокальну та інструментальну партії у презентації твору. Здобувач володіє достатнім обсягом музикознавчої і музично-теоретичної інформації, здатність її застосовувати для характеристики вокального твору, досить переконливо демонструє створену презентацію просвітницького/методичного спрямування.
Добре (74-81 С)	Здобувач демонструє здатність достатньо виразно і стилістично достовірно втілювати художньо-образний сенс більшості творів у виконуваному репертуарі, володіння вокально-технічними навичками, певну емоційність у сценічному виконавстві. Здобувач демонструє в самостійній роботі здатність без помилок розучити й виконати твір зі шкільного репертуару під власний акомпанемент /під фонограму, виконувати, недостатньо якісно координує вокальну та інструментальну партії у його виконанні. Здобувач володіє певним обсягом музикознавчої і музично-теоретичної інформації, застосовує її в аналізі й характеристиці вокального твору, грамотно демонструє створену презентацію просвітницького/методичного спрямування.

Задовільно (64-73 D)	Здобувач демонструє обмежені можливості у втіленні художньо-образного сенсу вокальних творів, невпевнене володіння вокально-технічними навичками, певну емоційну одноманітність у сценічному виконавстві Здобувач демонструє в самостійній роботі здатність розучити й виконати твір зі шкільного репертуару під власний акомпанемент /під фонограму з незначними помилками, недостатньо впевнено координує вокальну та інструментальну партії у його виконанні. Здобувач володіє обмеженим обсягом музикознавчої і музично-теоретичної інформації, застосовує її в характеристиці вокального твору, недостатньо переконливо демонструє створену презентацію просвітницького/методичного спрямування.
Задовільно (60-63 E)	Здобувач демонструє початкове володіння втіленні художньо-образного сенсу вокальних творів, невпевнене володіння вокально-технічними навичками, певну емоційну одноманітність у сценічному виконавстві Здобувач демонструє в самостійній роботі здатність розучити й виконати твір зі шкільного репертуару під власний акомпанемент /під фонограму із суттєвими помилками, не здатен досягати координації вокальної та інструментальної партій у його виконанні. Здобувач володіє обмеженим обсягом музикознавчої і музично-теоретичної інформації, не завжди доцільно застосовує її в характеристиці вокального твору, не володіє навичками демонстрації створеної презентації просвітницького/методичного спрямування.
Незадовільно (35-59 FX)	Здобувач вищої освіти не володіє фонаційно-технічними навичками, припускає грубих помилок при вивченні технічного матеріалу творів, не володіє художньо-інтерпретаційними навичками; Не вміє самостійно підготувати та виконати твір з шкільного репертуару. У вирішенні завдань з самостійної підготовки доповіді/анотації твору з шкільного репертуару припускає грубих помилок та необґрунтованість.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів) : підручник для музичних ВНЗ / видання третє, доповнене та перероблене. Київ : Видавець Бихун Ю. В., 2017. 218 с.
2. Кушка Я. С. Методика навчання співу : Посібник з основ вокальної майстерності. Тернопіль : Навчальна книга : Богдан, 2017. 288 с.
3. Можайкіна Н. С. Методика викладання вокалу. Хрестоматія. Навчальний посібник. Київ : 2021. 216 с.
4. Овчаренко Н. А. Професійна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-педагогічної діяльності: теорія та методологія: монографія. Кривий Ріг: вид. Р. А. Козлов, 2017. 400 с.

Допоміжна література

1. Калюжна О.М., Кьон Н.Г., Полканов А.А. Методика самодіагностики майбутніми викладачами вокалу якості своєї підготовки до фахової діяльності. *Міжнародні наукові інновації в житті людини. Cognit Publishing House. Manchester : United Kingdom, 2021. С. 338-345.*
2. Косінська Н.Л. Інтерпретація музичних образів у процесі вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. *Академічні студії: Серія : Педагогіка. 2021. Вип. №4, ч. 1. С. 113-120.*
3. Кулікова С.В., Шафарчук Т. Г., Десятникова Н. Л. Формування техніки співу на опорі у майбутніх педагогів-музикантів. *Наукові записки : Серія : Педагогічні науки. Кропивницький : Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2022. №200 С. 87-92.*
4. Кьон Н. Г., Лоу Яньхуа. Досвід формування вокально-орфоепічної культури магістрантів у процесі підготовки до фахової діяльності. *Актуальні питання мистецької освіти та виховання. 2018. №2. С.141–149.*
5. Кьон Н. Г., Толстова Н.М., Степанова Л.В. До проблеми методологічного забезпечення формування фахової компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі вокальної підготовки. *Інноваційна педагогіка.: Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій. 2023. № 57. Т. 2. С. 46-51. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/57.2.8>*
6. Кьон Н. Г., Пен Юй. Методологічні підходи до формування творчих умінь майбутніх викладачів вокалу. *Наукові записки : психолого-педагогічні науки. Ніжин : Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя, 2021. №3. С. 121-126.*
7. Кьон Н.Г., Тун Ліньге. Шляхи вдосконалення навичок співу в школярів молодших класів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Запоріжжя, 2020. №72. Т. 1. С. 120-124.*
8. Толстова Н.М. Методологічні основи і принципи формування у студентів готовності до фахового самоудосконалення в процесі навчання вокалу. *Наукові записки. Серія : Педагогічні науки. Кропивницький : Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. 2018. №170. С. 223-228.*

9. Шафарчук Т.Г., Десятникова Н. Л. Особливості формування техніки вокальної орнаментики у майбутніх викладачів вокалу, володіючих високими жіночими голосами. *Наукові записки: Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький : Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. 2018. №170. С. 228-234.
10. Шафарчук Т.Г., Десятникова Н.Л. Методи розвитку голосу студентів — майбутніх викладачів музичного мистецтва. *Наукові записки: Серія : Педагогічні науки*. Кропивницький: Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка. 2020. №188 С. 202-209.
11. Шафарчук Т.Г., Десятникова Н. Л. Ефективні методи професійного розвитку студентів-вокалістів. *Наукові записки : Серія : Педагогічні науки*. Кропивницький : Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2021. №197. С. 221-225.
12. Шафарчук Т. Г., Десятникова Н. Л. До проблеми активізації професійних умінь у вокально-інструментальній діяльності майбутніх фахівців музичного мистецтва. *Інноваційна педагогіка. : Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій*. 2022. №44, т.2. С. 222- 227.
13. Чжу Юньжуй. Просвітницька спрямованість вокальної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Наукові записки : Серія : Психолого-педагогічні науки*. Ніжин : Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. 2019. №1. С.90-96.
14. Yu Henqyuan, Koehn Natalya. Internationalisation for mobility and home (IfMH) as a conceptual basis for reforming music education of chinese students in ukrainian pedagogical universities. *AD ALTA JOURNAL OF INTERDISCIPLINARY RESEARCH*. 2021. Volume. 11. Issue 2, p. 127-131. DOI (& full text). Pdf : www.doi.org/10.33543/1102

Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт. URL : <http://www.mon.gov.ua>
2. Бібліотека національної музичної академії України <https://lib.knmau.com.ua/>
3. Бібліотека Одеської національної музичної академії <https://odma.edu.ua/biblioteka/>
4. Твори українських композиторів <https://library.pdpu.edu.ua/>
5. Класична музика в сучасній обробці <https://www.youtube.com/>